

Afvalnieuwsbrief Zoutkoepeloverleg

Nummer 24; december 2007

Deze nieuwsbrief begint met een alinea die lijkt op de vorige nieuwsbrief van mei van dit jaar. Sinds het verschijnen van deze laatste nieuwsbrief in mei is er weinig nieuws te melden over de opslag van kernafval. We hebben nu een regering van CDA-PvdA-CU, met een regeerakkoord waar het woord kernafval niet in voorkomt. Maar dat betekent niet dat kernenergie nu van de baan is. In tegendeel.

Herman Damveld

**Nieuw huis- en mailadres
Centaarstraat 10
9742 PP Groningen**

hdamveld@xs4all.nl

tel 050 3125612

'Kernenergie moet terug op de agenda'

Minister Van der Hoeven van Economische Zaken vindt dat Nederland weer moet durven spreken over kernenergie. Dat zei ze op 2 december in het tv-programma Buitenhof. Ze sprak over de energiebehoefte van de toekomst. In het regeerakkoord staat dat er de komende vier jaar geen nieuwe plannen komen voor kernenergie. "Afspraak is afspraak. Maar dat betekent niet dat we niet alvast moeten nadenken over de energiebehoefte op de lange termijn", zei de minister.

De vraag naar energie groeit, terwijl de gasvoorraad langzaam slinkt. "Kernenergie moet dan terug op de agenda. Deze manier van energieopwekking heeft plus- en minpunten. Kernenergie helpt bij het oplossen van het CO2-probleem. Natuurlijk moet je kijken naar de veiligheid en het milieu, maar door het uitsluiten van kernenergie zet je jezelf voor een probleem."

Kernenergie brengt weliswaar afval met zich mee, maar de uitstoot van CO2 is ook afval, lichte Van der Hoeven haar visie toe. Ze zei zich voor te kunnen stellen dat er weer een maatschappelijke discussie komt over het gebruik van kernenergie.

We zien hier hoe een minister zomaar heenstapt over de grote gevaren van het kernafval. Dat kernenergie echt helpt tegen het broeikaseffect is ook niet waar. Maar voor een minister blijkbaar geen punt.

De minister van Milieu, Jaqueline Cramer, heeft gezegd dat ze met haar standpunt over kernenergie wil wachten op een rapport van de Sociaal-Economische Raad (SER) over kernenergie. Dit rapport zou rond afgelopen zomer uitkomen. Maar dat is niet het geval.

Bert Tieben, medewerker van de SER, schreef me op 3 december j.l.: "Het advies is nog niet verschenen. We zijn druk bezig met het opstellen van een conceptversie. Dat moet nog langs de achterbannen van de betrokken organisaties. De verwachting is dat we rond maart met het definitieve advies naar buiten komen. Het ECN rapport is wel openbaar." Maar dat rapport is juist eenzijdig over kernafval.

SELECTIEF KERNAFVAL-FEITEN VERZAMELEN

De Sociaal Economische Raad bereidt al sinds meer dan een jaar een standpunt over kernenergie voor. De SER heeft aan het Energieonderzoek Centrum Nederland

(ECN) en de kernenergietak daarvan, NRG, de opdracht gegeven feiten en gegevens over kernenergie te verzamelen. ECN en NRG hebben dit rapport in september uitgebracht.

Natuur en Milieu (SNM) en Milieudefensie (VMD) wilden in september dit rapport in wat breder verband bespreken. Wat dat betreft is het apart dat de regionale Milieufederaties daarvoor niet zijn uitgenodigd. En dat terwijl de Milieufederaties aangesloten zijn bij SNM. Dit klemt des te meer, als we lezen – om maar één voorbeeld te noemen - wat volgens ECN/NRG de feiten over kernafval zijn. Hier is duidelijk selectief gewinkeld.

Op pagina 37 van het rapport gaat het over de eindberging, voor Nederland gaat het om zoutkoepels en klei. Er staat dat er in Europa “al decennia lang een groot aantal experimenten” plaats vinden; Zweden en Finland hebben concrete projecten. Het rapport verzwijgt dat in Duitsland in de zoutkoepels te Asse en Morsleben zeer slechte ervaringen zijn opgedaan met opslag van kernafval in de zoutkoepels. Ook het concrete project te Gorleben wordt niet vermeld. Is dit omdat dit project omstreden is, juist door de minder goede eigenschappen van Gorleben? En de opberging in klei in België gaat ook lang niet zo snel als in het verleden gedacht. ECN/NRG hadden deze kwesties gemakkelijk kunnen vinden als op Google het woord kernafval zouden hebben getypt: dan komt namelijk meteen de verwijzing naar het stuk “Basis kernafval” op de website van de Milieufederatie Groningen op het scherm.

Het ECN/NRG-rapport verwijst op pagina 38 voor Nederland naar het rapport van de commissie Opberging Radioactief Afval (CORA) uit 2001. De Noordelijke Milieufederaties hebben samen met het Zoutkoepeloverleg daar flinke inhoudelijke kritiek op uitgeoefend. Dit feit, komt in het ECN/NRG-rapport niet aan de orde. Het ECN/NRG-rapport verwijst nadrukkelijk naar de veiligheidsanalyses van het

CORA-rapport, waarin staat dat na honderdduizenden jaren de vrijkomende straling minder dan 1% is van de natuurlijke achtergrondstraling. Maar of die modelberekeningen wel betrouwbaar zijn, en of de vergelijking met de natuurlijke achtergrondstraling toelaatbaar is, daarover zwijgt ECN/NRG, terwijl men het wel had kunnen weten. Op pagina 52 staat dat de “CORA-studie gebaseerd is op beperkte gegevens omdat geen locatiespecifiek onderzoek kon worden uitgevoerd. Daardoor zijn onzekerheden blijven bestaan en is nader onderzoek nodig voordat een definitieve keuze voor eindberging in Nederland kan worden gemaakt.”

Kortom, als de SER het ECN/NRG-rapport overneemt, komt er weer een pleidooi voor proefboringen in de zoutkoepels, dit keer met instemming van SNM en VMD. Dertig jaar lang waren milieuorganisaties daar tegen. Het leek of daar verandering in zou komen.

Gelukkig ondernam de Milieufederatie Groningen actie richting SNM en VMD. Opvallend was de reactie van Ron Wit van SNM. Hij deed eerst of hij nergens van wist en toen het te lastig werd deed hij of iedereen uitgenodigd was voor een debat. Als Ron Wit zegt dat iedereen is uitgenodigd, hoe kan het dan dat de Milieufederaties van niets wisten? Ron Wit schreef in een e-mail dat hij weinig van kernafval af weet. Maar waarom heeft hij dan geen contact met de Milieufederaties of het Zoutkoepeloverleg gezocht? Gelukkig zijn SNM en VMD wat betreft kernafval veel voorzichtiger geworden. Maar het blijft zaak om deze organisaties te volgen.

Duitse Milieuminister: “probleem opslag zoutkoepel Asse”

De Duitse minister van Milieu, Siegmund Gabriël, heeft begin november aangegeven hoe hij wil zoeken naar een opslagplaats voor kernafval. Hij wil nadrukkelijk leren uit het verleden. Hij stelt dat hij als jongen van zestien er op bezoek geweest is en

gevraagd heeft waarom er geen water in de opslagplaats zou kunnen stromen: “Toen hebben de ingenieurs mij in lange toespraken uitgelegd dat er nooit water in kan stromen. Maar vanaf 1989 loopt er elke dag 12 kubieke meter water naar binnen. Er liggen wel 130.000 vaten met afval. En we weten niet of we genoeg tijd hebben om voldoende veiligheidsvoorzieningen aan te brengen”, stelde de minister.

Hij vervolgde: “Dit laat zien dat het motto ‘Ogen dicht en door’ bij de opslag van kernafval uit den boze is.”

De zoutkoepel te Gorleben wordt genoemd als ondergrondse opslagplaats. Daarover zei Gabriël: “Ik zal nooit instemmen met een onderzoekslaboratorium ondergronds in Gorleben, waar men afval in opbergt en dan kijkt wat er gebeurt.”

Gabriël vindt wel dat er gezocht moet worden naar een oplossing voor het kernafval. Daarbij moet het niet alleen gaan om zoutkoepels, maar ook om klei of graniet. De deelstaten met de meeste kerncentrales, Beieren en Baden-Württemberg, hebben klei of graniet in de ondergrond. “Maar deze deelstaten, die kernenergie propageren en meer kernafval willen produceren, zijn te laf om te laten onderzoeken of op hun grondgebied mogelijk geschikte opslagplaatsen zijn,” zei de minister.

Bij de keuze voor Gorleben zijn volgens Gabriël de veiligheidseisen tijdens de eerste jaren dat er onderzoek plaats vond, steeds aangepast: “Dat bevordert het vertrouwen van de bevolking niet”. Daarom wil de minister eerst duidelijke criteria voor er locaties uitgezocht zullen worden voor onderzoek.

Al met al zal er, ook als men morgen verder zou gaan met de zoutkoepel te Gorleben, voor 2025 geen besluit genomen zijn over waar het eerste vat kernafval ondergronds in opgeborgen mag worden, zei minister Gabriël.